

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

No2

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, fevral.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukurimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirathbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

TIJORAT BANKLARINING INVESTITSIYA LOYIHALARINI KREDITLASH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	40
Faxriddinov Temur Faxriddin o'g'li	
TEMIR YO'L YO'LLARINI TA'MIRLASH KORXONALARINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH OMILLARI.....	46
Allabergenov Sherzod Maksudbayevich	
BANKLARNI TRANSFORMATSIYALASH JARAYONIDA INVESTITSION KREDITLASHNING XORIJ TAJRIBASI.....	51
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
O'ZBEKISTONDA BUDJET OCHIQLIGINI TA'MINLASH BO'YICHA QONUNCHILIK BAZASINING EVOLYUTSIYASI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI.....	55
Mamanov Alisher Umbarovich	
ENERGETIKA TARMOG'I KORXONALARIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH YO'LLARI.....	60
Xamdamova Gavxar Absamatovna	
SMART UNIVERSITET MODELINING XALQARO TAJRIBASI VA UNI YANGI O'ZBEKISTON TA'LIM TIZIMIGA MOSLASHTIRISH MASALALARI.....	65
Saloxiddinova Sitora Baxodir qizi	
IJTIMOIIY OBYEKTlarda QURILISH XIZMATLARINI MOLiyALASHTIRISHNING NAZARIY – ASOSIY TAMOIYILLARI.....	68
Gapparov Azim Qayumovich	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARINING ISHLAB CHIQRISH FAOLIYATIGA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANI JORIY ETISH ORQALI RAQOBATBARDOSHLIKNI TA'MINLASH.....	72
Zaripov Shoxboz Alijon o'g'li	
O'ZBEKISTONDA MASOFAVIY BANK XIZMATLARINING IQTISODIY VA IJTIMOIIY BARQARORLIKKA TA'SIRI.....	75
Kolmatova Asila Menglimurod qizi	
РОЛЬ GREEN BONDS В МЕЖДУНАРОДНОЙ ФИНАНСОВОЙ СТРАТЕГИИ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ.....	81
Н.Т. Бекназарова	
BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA EKOLOGIK BOSHQARUV VA AUDIT.....	86
Shaymatova Nargiza Ashurovna	
NORASMIY IQTISODIYOTNING MAVJUDLIGINING NAZARIY MASALALARI VA UNI ANIQLASHNING USLUBIY YONDASHUVLARI.....	93
Alimardonov G'ayratjon Nuraliyevich	
DIGITAL TWIN-BASED DECISION SUPPORT FOR COST OPTIMIZATION AND RISK MANAGEMENT IN INFRASTRUCTURE SYSTEMS.....	99
Nelyufar Umarovna Dadabayeva	
PAXTA BO'LAKCHASINING OG'MA TO'RLI YUZA SIRTI BO'YLAB HAVO OQIMI TA'SIRIDAGI HARAKATINING MATEMATIK MODELI.....	108
Karimov Abdusamat	
АДАПТИВНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ К ВНЕШНИМ РИСКАМ И ГЕОЭКОНОМИЧЕСКИМ ТЕНДЕНЦИЯМ.....	115
Бабаджанов Шухрат Атхамович	
“TIBBIYOT BOZORINING UZLUKSIZ RIVOJLANISHI UCHUN MEKANIZMLARNI TAKOMILLASHTIRISH YONDASHUVLARI”.....	120
Abdumalikov Shoxjahon Jaloliddin o'g'li	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING MEHNAT BOZORI RIVOJLANISHIDAGI ROLI VA BANDLIKKA TA'SIRI.....	124
Egamberdiyev Abdujabbor Xusanovich	

XORAZM VILOYATIDA ETNOGRAFIK TURIZMNI BARQAROR RIVOJLANTIRISH MEXANIZMINING AHAMIYATI	129
Ro'zimatova Shaxlo Baltaboy qizi	
THE FEAR OF MISSING OUT (FOMO) EFFECT IN ADVERTISING AND ITS NEUROPSYCHOLOGICAL IMPACT ON IMPULSE BUYING	134
Negmatov Nodir Nozimovich	
O'ZBEKISTONDA TRANSPORT XIZMATINI TASHKIL ETISHNING ASOSIY IQTISODIY KO'RSATKICHLARI VA TENDENSIYALARI TAHLILI.....	139
Aytiyeva Sevara	
TO'QIMACHILIK SANOATIDA INVESTITSION LOYIHALARNI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR.....	144
Qurbonov Jasurbek Pozilovich	
YASHIL IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA O'ZBEKISTON UCHUN AHAMIYATI.....	149
Abdullayeva Matluba Nematovna, Nuriddinov Kamoliddin Faxriddin o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA KICHIK KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	155
Axmedov Sanjar Temur o'g'li	
POPULATION IMPACT ON CONSUMER CULTURE AND NATIONAL ECONOMIC GROWTH.....	160
Rustamov Sherov Oblokulovich	
AVTOTRANSPORT KORXONALARINING IQTISODIY KO'RSATKICHLARI TAHLILI VA ULARNI YAXSHILASHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR.....	164
Laylo Akbarova, Komolov Adxam Dilshod o'g'li	
MODELING THE DIFFUSION OF DIGITAL BANKING ADOPTION IN UZBEKISTAN: EVIDENCE FROM TBC BANK USING THE BASS DIFFUSION MODEL AND A HYBRID REGRESSION APPROACH	169
Feruza Nabieva	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA EKOLOGIK XARAJATLARNI BUXGALTERIYA HISOBIDA AKS ETTIRISH VA BAHOLASH	176
Rabbimov Elbek Abdulloyevich, G'afforov Ilhom Ilyosjonovich, Ergashev Olloyor Furqat o'g'li	
O'ZBEKISTONNING YANGI BOZORLARGA CHIQISHIDA FAOL MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISHNING INTEGRALLASHGAN MODEL.....	183
Baqoyev Sunnatillo Burxon o'g'li	
O'ZBEKISTONDA TADBIRKORLIK FAOLIYATIGA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING ILMIY-KONSEPTUAL ASOSLANISHI.....	188
Salaydinov Shodiyor Nizom o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELI SIFATINI OSHIRISH VA KREDIT RISKINI BOSHQARISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	194
Turg'unov Nodirbek Muminjanovich	
SANOAT KORXONALARI TUZILMASINI TAKOMILLASHTIRISH MEXANIZMI	198
Jabborov Elbek Erkin o'g'li	
SOLIQ STAVKALARINI TABAQALASHTIRISHNING TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANISHGA TA'SIRI.....	202
Abduraimova Nigora Abdugapparovna	
MINTAQALAR IQTISODIY RIVOJLANISHIDAGI TAFOVUTLARNI KAMAYTIRISHNI TA'MINLASHDAGI XORIJ MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	208
Egamov Temur Muzaffarovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI MOLYAVIY RAG'BATLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	213
Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich	
MINTAQA IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA XIZMATLAR SOHASINING O'RNI VA OBYEKTIV ZARURLIGI.....	217
Achilova Fizuza Kurbanovna	
INVESTITSIYALARNI JALB ETISH ORQALI MAXSUS IQTISODIY ZONALARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	222
Ergashev Olim	

KICHIK BIZNES INNOVATSION FAOLIYATINING RIVOJLANISHIDAGI ASOSIY TENDENSIYALAR	227
Amirov Zubaydulla Toir o'g'li	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHDA YOSHLAR TADBIRKORLIGINING O'RNI VA AHAMIYATI	233
Isakjanova Saboxat Muhamedovna	
KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMIDA AKSIYADORLAR HUQUQLARINI HIMOYA QILISH MEXANIZMLARINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	238
Xakimov Uchkun Xamitovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA MILLIY MAKROIQTISODIY SIYOSATNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	242
Mardanova Ra'no Isakovna	
XUSUSIY VA DAVLAT SHIFOXONALARI UCHUN RAQAMLI MARKETING STRATEGIYALARINI QIYOSIY TAHLIL	246
Yakubov Temur G'anibekovich	
RAQAMLI SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMIDA RESURS SAMARADORLIGI VA IQTISODIY NATIJADORLIK MODELI	250
Ziyodullayev Qahramon	
"MILLIY TURIZM SITUATSION-MONITORING MARKAZI" VA "YASHIL TUROPERATORLAR" FAOLIYATINI SHAKLLANTIRISH ISTIQBOLLARI	254
Toshev Akmal Salimovich	
RISK-MENEJMENT VA MOLIYAVIY BARQARORLIK O'ZARO BOG'LIQLIGINING KONSEPTUAL MODELINI SHAKLLANTIRISH TAMOYILLARI	261
Madaminov Bekzod Allayarovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOT: BAHOLASH METODOLOGIYASI, DINAMIKASI VA QISQARTIRISH ISTIQBOLLARI (1996 – 2026-YILLAR TAHLILI)	266
Djumanova Rano Fayzullayevna	
OLIY TA'LIM SIFATINI BAHOLASHDA MAJMUALI DIAGNOSTIK MODELNING AMAL QILISH XUSUSIYATLARI	272
Xo'jaxonov Ma'rufxon Xamidxonovich	
TIJORAT BANKLARI FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISHNING XORIJ TAJRIBASI	278
Vafiyev Raxim Xalimjonovich	
INVESTITSIYA LOYIHALARINI KREDITLASH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	282
Nigora Nurmatova	
BANK SEKTORINING INVESTITSIYA OQIMLARINI BOSHQARISHDAGI STRATEGIK O'RNI	287
Abdumavlonov Abdumutal Abdumajid o'g'li	
O'ZBEKISTON KORXONALARIDA UZOQ MUDDATLI MOLIYAVIY INVESTITSIYALAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	291
Allabergenova Nilufar Shermetovna	
O'ZBEKISTON BANK TIZIMIDA TA'MINOTLI YIRIK KREDITLAR ASOSIDA QIMMATLI QOG'OZLAR CHIQRISH ORQALI RESURS BAZASINI KENGAYTIRISH MEXANIZMLARI	298
Ahmedov Akbarali Sultonmurodovich	
"MINTAQA SANOATI SALOHİYATIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI"	306
Abdinazarov Xusan Shaymanovich	
BUDJET TASHKILOTLARI FAOLIYATIDA MAJBURIYATLAR: MAZMUNI, TURLARI VA TARKIBI	309
Jabbarova Charos Aminovna	
ATROF-MUHIT VA EKOLOGIK IQTISODIYOT: TURIZM XIZMATLARI BOZORIDA RESURLARDAN OQILONA FOYDALANISH VA UNING RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASH	316
Alikulov Samar Abdirashidovich	
O'ZBEKISTON TURIZM INDUSTRIYASI RIVOJLANISHIDA FORSAYT TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH	322
Turdibekov Xasan Ibragimovich	
АНАЛИЗ ДЕБИТОРСКОЙ И КРЕДИТОРСКОЙ ЗАДОЛЖЕННОСТИ ХОЗЯЙСТВУЮЩЕГО СУБЪЕКТА	329
Камолова Феруза Кахрамоновна	

TASHQI QARZNING IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI: QARZ BARQARORLIGINI BAHOLASH MODELLARI ASOSIDA O'ZBEKISTON MISOLIDA TAHLIL	333
Oliyoyrova Kumushoy Ahmad qizi, Tashmuxeamedova Yayra Atxamovna	
XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARNING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA SOLIQLARNI TARTIBGA SOLISHNING TAHLILI	339
Kudiyarov Kishibay Ramatullaevich	
KORXONALAR FAOLIYATINING IQTISODIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING XORIJ TAJIRIBASI	343
Iminova Nargizaxon Akramovna	
SUG'URTA KOMPANIYALARINING TO'LOVGA QOBILIYATLILIGINI BOSHQARISHDA RISKLAR VA RISK-MENEJMENTNING O'RNI	350
Xalikulova Shirin Utkir qizi	
BUDJET TASHKILOTLARIDA BUXGALTERIYA HISOBI VA HISOBOTINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISHDAGI MUAMMOLAR VA KAMCHILIKLAR	354
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Xasanboyeva Muyassar Ubaydullayevna	
XUSUSIY KORXONALARDA KADRLAR MENEJMENTI SAMARADORLIGINI OSHIRISH	358
Alimova Dildora Damirovna	
BANK TRANSFORMATSIYASI TUSHUNCHASI VA UNING MENEJMENTDAGI O'RNI	363
Rajabov Oybek Panjievich	
O'ZBEKISTON OZIQ-OVQAT SANOATIDA ISHLAB CHIQRISH SAMARADORLIGINING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	367
Eshtemirova Anora Norboy qizi	
BOZOR KONYUNKTURASIGA MOS PIYOZ YETISHTIRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	371
Sadikova Shohida Obidqul qizi	
HUDUDLARDA MAISHIY XIZMATLAR SOHASINI KLASTERLASH VA RESURS SAMARADORLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	375
Normurodova Zebo Eshmaxmatovna	
XUSUSIY VA KORPORATIV TUZILMALARDA AUDITORLIK TEKSHIRUVI HAMDA AUDITORLIK XULOSASINI SHAKLLANTIRISH AMALIYOTI	380
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Ubaydullayev Toxirjon Abdullajanovich	
YIRIK VA KICHIK BIZNES O'RTASIDA KOOPERATSIYA MUNOSABATLARINI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI	385
Nasirova Kamola Alimovna	
MOLIYAVIY HISOBOTLARNING QAROR QABUL QILISH JARAYONIDAGI IQTISODIY ROLI	394
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Yahyayeva Ra'no Raximovna	
DIRECTIONS FOR IMPROVING INVESTMENT POLICY IN THE CONDITIONS OF DIGITAL ECONOMY (EXPERIENCE OF UZBEKISTAN)	400
Khatamov Nurbek Achildiyevich, Sharifi Abdul Fatah	
DAVLATNING FISKAL VA MONETAR SIYOSATI UYG'UNLIGINING IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRINI BAHOLASH	405
Uralov Shavkat Maxramovich	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA BIZNES JARAYONLARINI AVTOMATLASHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI	410
Yusubov Muzaffar Alimbayevich	
BANKLARDA RAQAMLASHTIRISH JARAYONINING MIJOZLAR QONIQLASH DARAJASIGA TA'SIRI	414
Ro'ziboyev Shuxrat Komilovich	
BOJ-TARIF SIYOSATI METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING ILMIY-AMALIY YO'NALISHLAR	418
Pardayev Ilhomjon G'ulom o'g'li	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIYAVIY BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISHDA BOSHQARUV KADRLARINING KOMPETENSIYASI	424
Mahsutaliyev Abdusalom Hasanovich	

ZIYORAT TURIZMIDA DESTINATSIYA VA GEOAXBOROT TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	433
Qosimov Jahongir Ro'ziboyevich, Suyunova Nilufar	
YEVROPA DAVLATLARIDAGI KORXONALARDA MOLIVAVIY REJALASHTIRISH AMALIYOTINING TAHLILI VA ULARDAN O'ZBEKISTON MOLIVA TIZIMIDA QO'LLASH MASALALARI	440
Pardayev Jamshid Muzaffarovich	
TASHKILOTNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYA LOYIHALARINI BOSHQARISH	446
Xasanov Odilxon Kaxxorovich	
O'ZBEKISTON TURIZM SANOATINING XALQARO RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA STRATEGIK MARKETING TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH	450
Kobilova Shozoda Timurovna, Isxakova Sarvar Ayubovna	
THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN LABOR THEORY: EVOLUTION, CHALLENGES AND FUTURE PROSPECTS	456
Tukhliyev Bakhodir Adinaevich	
ОСОБЕННОСТИ ПРОЦЕССА ПЕРВОГО ПРИМЕНЕНИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ В СИСТЕМЕ УЧЕТА И ОТЧЕТНОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	460
Астанов Зафар Муродуллаевич	
TA'LIM MUASSASALARIDA O'QITISH SIFATINI OSHIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR PLATFORMALARINI YARATISH VA ULARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	466
To'xtamisheva Dilrabo Shermonovna	
KICHIK VA O'RTA BIZNESNI YASHIL IQTISODIYOT TAMOYILLARI ASOSIDA RIVOJLANTIRISHNING INNOVATSION MEXANIZMLARI	472
Norboyev Sarvar Azodovich	
MINTAQAVIY RIVOJLANISHDA INVESTITSİYALARDAN SAMARALI FOYDALANISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	476
Xatamova Manzura Ochilidiyevna, Safarov Botir Isaq o'g'li	
MAXSUS IQTISODIY ZONALARDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISHNING METODOLOGIK YONDASHUVLARI	482
To'rayeva Nafisa Odiljonovna	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA RAQAMLI TO'LOV TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISHNING PUL MUOMALASI BARQARORLIGIGA TA'SIRINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	487
Xazratkulov O'ktamjon Xikmatullayevich	
O'ZBEKISTONDA TAKSI XIZMATLARI BOZORIDA INSTITUSIONAL ISLOHOTLARNING IQTISODIY AHAMIYATI	491
Jaloliddinov Anvar Jaloliddin o'g'li	
EKOLOGIK TANGLIK SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGIDA YERLARDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH	497
Kudiyarov Aybek Alisherovich	
BANK LIKVIDLIGINI BOSHQARISHDA ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLAR	502
Sulaymanov Samandarboy Adhambek o'g'li	
IQTISODIY FAOLIYAT TURLARI BO'YICHA SANOAT ISHLAB CHIQRISH TARKIBIY O'ZGARISHLARNI BAHOLASH	509
Almardanova Farzona Tulkin qizi, Kasimov Azamat Abdurkarimovich	
QUYI AMUDARYO IQTISODIY MINTAQASI CHEGARABO'YI HUDUDLARINING TURISTIK IMKONIYATLARI	515
Djumabayeva Shaira Xalillayevna	
SURXONDARYO VILOYATIDA ULGURJI SAVDO HAJMI KO'RSATKICHLARINI ARIMA MODEL YORDAMIDA PROGNOZLASHTIRISH	522
Turotova Sohiba Djumanazarovna	
MINTAQADA INNOVATSION USULDA BALIQ YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	531
Davranov Odil Jumanazarovich	

ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARI VA MAHSULOT TANNARXINING BOSHQARUV TAHLILINI AMALGA OSHIRISH USULLARI	538
Xamidova S.Ya.	
STRATEGIES FOR INCREASING COMPETITIVENESS IN DEVELOPING EXPORT ACTIVITIES IN SMALL ENTERPRISES.....	544
Nasridinova Shokhida Taufikovna	
SANOAT KORXONALARINI BOSHQARISHDA ILMIY-NAZARIY QARASHLAR	551
To'g'onov Ibroximxo'ja	
XUSUSIY TIJORAT BANKLARINING MOLIYAVIY RESURLARINI MUSTAHKAMLASHNING NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI.....	555
Xolmatov Dilmurod Maxmudjonovich	
PENSIYA JAMG'ARMASI DAROMADLARI SHAKLLANISHI MASALALARI.....	562
Sherjonov Doniyor Saparbaevich	
EKSPORT VA VALYUTA OPERATSIYALARINING NAZARIY VA HUQUQIY ASOSLARI.....	566
Sobirova Xilola Rustam qizi	
SURXONDARYO VILOYATIDA AHOLI JON BOSHIGA CHAKANA SAVDO AYLANMASI HAJMI KO'RSATKICHLARINI ARIMA MODEL YORDAMIDA PROGNOZLASHTIRISH.....	571
Qudratova Shahnoza Shuhrat qizi	
XO'JALIK JAMIYATLARIDA BOSHQARUV ORGANLARI FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH.....	579
Valijonov Akmaljon	
XIZMATLAR IQTISODIYOTI VA UNI RIVOJLANISHNING NAZARIY ASOSLARI	584
Abduxoliqova Farangiz Abduxoliq qizi	
O'ZBEKISTONDA TRANSPORT-LOGISTIKA TIZIMI: HOZIRGI HOLATI, MUAMMOLARI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	588
Kuvandikov Shuxrat Oblokulovich, Abduxalikova Komila Abduxalikovna	
ИНТЕГРАЦИЯ МЕТОДОВ КАЛЬКУЛИРОВАНИЯ ПО ВИДАМ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ (АВС) И ЦЕЛЕВОГО КАЛЬКУЛИРОВАНИЯ (ТС) КАК ИНСТРУМЕНТ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА	595
Киличева Ф.Б.	
GAZ TARMOQLARINI MODERNIZATSIYA QILISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	601
Xamidov Xayriddin Faxritdinovich	
SOLIQ NAZORATI TIZIMI: IQTISODIY MOHIYATI, SHAKLLARI VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	606
Donaboyev Dostonbek Xusan o'g'li	
УПРАВЛЕНИЕ ПРИБЫЛЬЮ ПРЕДПРИЯТИЯ КАК ФАКТОР РОСТА ЕГО ФИНАНСОВОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ	610
Агзамов Авазхон Талгатович, Алиева Сусанна Сейрановна	
NOBANK KREDIT TASHKIOTLARINING AKTIV OPERATSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	618
Sardor Karimov Boydulla o'g'li	
INVESTITSION JOZIBADORLIKNING IQTISODIY MOHIYATI VA INVESTITSIYA NAZARIYALARI INTEGRATSIYASI	624
Abdullayeva Nilufar Ruslanovna	
QURILISH KORXONALARINI KORPORATIV QIMMATLI QOG'OZLAR ORQALI MOLIYALASHTIRISHNING ILG'OR XORIJ TAJRIBASI VA UNI QO'LLASH YO'NALISHLARI.....	630
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
OPEN BANKING AS A DRIVER OF FINANCIAL INNOVATION AND INCLUSION IN UZBEKISTAN'S BANKING SECTOR.....	637
Kuvatova Oliy Sheraliyevna, Asadbek Ergashov	
TIJORAT BANKLARINING MOLIYAVIY SAMARADORLIGINI BOSHQARISH VOSITALARI	642
Sadikov Q.M.	

BOSHQARUV HISOBIDA NARX SHAKLLANISHINING NAZARIY JIHATLARI (TOVAR BOZORIDA USTUN MAVQEGA EGA XO'JALIK SUBYEKTLARI MISOLIDA).....	646
Xaitmetov Elmurat Sidikmatovich	
ПРОГНОЗИРОВАНИЕ ЭНЕРГОЁМКОСТИ ВВП НА ОСНОВЕ МАКРОЭКОНОМИЧЕСКИХ МОДЕЛЕЙ	652
Муслимова Ф.С., Хашимова Н.А.	
XALQARO LOYIHALARNI BOSHQARISHDA RAQAMLI INTEGRATSIYA YETUKLIGI MODEL VA SAMARADORLIKNI BAHOLASH METODOLOGIYASI	659
Ne'matova Bonura Umid qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA ICHKI AUDITNING MOHIYATI, MAQSADI VA ASOSIY VAZIFALARI	664
Mamatqulov Avazbek Axmadaliyevich	
OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARI FAOLIYATIDA ZAMONAVIY BOSHQARUV ASOSIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI TA'MINLASH.....	674
Xusanova Gavhar	
MAHALLIY SHAROITDA SUV TEJOVCHI TEXNOLOGIYALARNI KO'P MEZONLI BAHOLASHNING IQTISODIY YO'NALTIRILGAN GIBRID MODEL VA UNING AMALIY QO'LLANILISHI.....	679
Mirzayeva Shaxnoza Mamat qizi	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA QUYOSH FOTOELEKTR STANSIYALARINING HOLATI VA O'RNATILGAN QUVVATLARINI TAHLIL QILISH	683
Maxamadiyev Farrux Mirazimovich, Baratov Laziz Suyun o'g'li	
BUDJET TASHKILOTLARIDA BUDJETDAN TASHQARI MABLAG'LARNING NAZORATINI TASHKIL QILISH.....	688
Dadaboyev Tulqinjon Yusupjonovich, Dadaboyev Abdurahmon Ne'matjon o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING IQTISODIY OMILLARI VA ZAMONAVIY AHAMIYATI	693
Yusubov Inomjon Ikrom o'g'li	
MOLIYAVIY RESURLARNI BOSHQARISHNING NAZARIY-METODOLOGIK VA AMALIY JIHATLARI	699
Narzulloyev Behruz Baxtiyor o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA RAQAMLI BANK XIZMATLARI AMALIYOTI TAHLILI	702
Kazakbayev S.B.	
BOG'DORCHILIK TARMOG'NI RIVOJLANTIRISHDA SUV TEJAMKOR TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH	705
Sattorov Orifjon Boymurodovich	
MHXS ASOSIDA SUG'URTA KOMPANIYALARINING BUGALTERIYA HISOB VA MOLIYAVIY TAHLILINI TAKOMILLASHTIRISH STRATEGIYALARI.....	709
Alimov Baxodir Batirovich	
QISHLOQ XO'JALIGINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA DAVLATNING IMTIYOZLI MOLIYALASHTIRISH MYEXANIZMLARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH	718
Xolmatov Sanjarbek Xojimamatovich	
MAHALLA TIZIMIDA INSON KAPITALIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA INKLYUZIV IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASH YO'NALISHLARI.....	724
Berkinov Bozorboy Berkinovich	
XALQARO TURIZM BOZORIDA MICE TURIZMINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH JARAYONLARINING NAZARIY ASOSLARI	728
Fayyoza Xalimova Nafasovna	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA MIJOZLARGA YO'NALTIRILGAN BIZNES JARAYONLARINI TRANSFORMATSIYA QILISH AMALIYOTI.....	733
Azimov Asrorjon Muzaffarjonovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA BANDLIKNI LEGALLASHTIRISHNING INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARI	737
Xalimbetov Farxad Bagibekovich	

TIJORAT BANKLARINING BIZNES EKOTIZIMI MUAMMO VA YECHIMLAR.....	742
Shoymardonov Orziqul Jo'ra o'g'li	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI YALPI HUDUDIIY MAHSULOT XAJMIGA ASOSIY KAPITALGA KIRITILGAN INVESTISIYALARNING TA'SIRI	749
Sultanov Anvar Abdullaevich	
YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA QURILISH SANOATINING IQTISODIY HOLATI.....	754
Axmedova Sanobar Ikrom qizi, Davlatov Ahmadjon Anvarbek o'g'li	
DAVLAT XUSUSIY SHERIKCHILIK LOYIHALARIDA VUJUDGA KELADIGAN RISKLARGA QARSHI UZOQ MUDDATLI IQTISODIY STRATEGIYALAR	760
Ergashev Axmadjon Maxmudjon o'g'li	
MODERN MODELS OF SALES LOGISTICS IN THE SERVICE SECTOR: MARKETING ASPECT AND AREAS FOR IMPROVEMENT	764
Mamatkulova Shoir Djalolovna	
РОЛЬ ПЛАНИРОВАНИЯ И ПРОГНОЗИРОВАНИЯ В СИСТЕМЕ ОРГАНИЗАЦИИ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА.....	769
Ахмедова Азиза Тохировна, Зайналов Ж.Р.	
ВЫСШАЯ МАТЕМАТИКА КАК ОСНОВА ФИНАНСОВОГО МОДЕЛИРОВАНИЯ В ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ И ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВЕ.....	774
Айматова Фарид Хуразовна	
XORIJIY MOLIVAVIY RESURLAR VA ULARNING IQTISODIY O'SISH SIFATINI TA'MINLASHDAGI O'RNII	778
Xomidova Kamola G'olib qizi	
SUG'URTA TASHKILOTLARIDA TO'LOV QOBILIYATINI OSHIRISHGA QARATILGAN ICHKI BOSHQARUV INSTRUMENTLARINI TAKOMILLASHTIRISH	783
Xattabov Murodulla Batirovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING MINTAQALAR BARQAROR RIVOJLANISHIGA TA'SIRI	788
Hakimova Nozimaxon Sobirjon qizi	
O'ZBEKISTON QURILISH KORXONALARIDA KORPORATIV-IJTIMOIIY MAS'ULIYAT HOLATI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	795
Murotkosimov Shoxrux Abdusalimovich	
ТЕНДЕНЦИИ ИЗМЕНЕНИЯ ВАЛОВОГО ВНУТРЕННЕГО ПРОДУКТА УЗБЕКИСТАНА ЗА ПОСЛЕДНИЕ ГОДЫ.....	803
Ишонкулова Феруза Асатовна	
CHIQINDILARNI QAYTA ISHLASH JARAYONIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	808
Sadinov Aziz Ziyadullayevich	
BOJXONA BOSHQARUVIDA RAQAMLASHTIRISHNING XALQARO TAJRIBASI	814
Radjapova Latofat Sardorovna	
MILLIY IQTISODIYOTDA SANOAT KORXONALARI RIVOJLANISHI XUSUSIYATLARI	821
Abdullayeva Madina Kamilovna	
UY-JOY QURILISHI SOHASIGA ESKROU MEXANIZMINI JORIY ETISH ORQALI ULUSHDORLAR MABLAG'LARINI HIMOYA QILISH ISTIQBOLLARI	827
Nigmatov Akbarjon Anvarovich	
TASHQI SAVDO BALANSINI MUVOZANATLASHTIRISH	831
Rahimov Eshmurod Normurodovich, Misliddinov Ikromjon Kamoliddin o'g'li	
DON VA UN MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQARISH KORXONALARIDA MARKETING FAOLIYATINI BOSHQARISHNING YEVRIPA TAJRIBASI	837
Boyjigitov Sanjarbek Komiljon o'g'li	
RAQAMLI SUG'URTA (INSURTECH) EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISH VA O'ZBEKISTONDA MOLIVAVIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING O'ZIGA XOS JIHLATLARI.....	842
Nozimov Eldor Anvarovich	
MAHALLIY RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH ASOSIDA IMPORT O'RNINI BOSUVCHI MAHSULOTLAR ISHLAB CHIQARISH STRATEGIYASI	847
Sobitova Ra'no Solidjonovna	

XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING XORIJ TAJRIBALARI.....	850
Raxmonov Aziz Iskandarovich	
COST ANALYSIS IN FRUIT AND VEGETABLE PROCESSING PLANTS.....	855
Rahmatullayev Mirjalol Khatam ogli	
OLIY TA'LIM XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH TIJORAT SIRINING O'ZIGA XOS JIHATLARI.....	861
Butayev Dilshod Eshbekovich	
ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И ОБЛАЧНЫЕ БУХГАЛТЕРСКИЕ СИСТЕМЫ: НАДЁЖНОСТЬ ОТЧЁТНОСТИ И КИБЕРБЕЗОПАСНОСТЬ.....	867
Бозорова Озода Рахимовна	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA BANKLARNING CHAKANA KREDITLASH AMALIYOTI TAHLILI	872
Axmedova Dilrabo Kurbondurdi qizi	
XALQARO STANDARTLARNI AMALGA OSHIRISH JARAYONIDA AUDITORLAR VA KORXONALAR UCHUN AMALIY TAVSIYALAR.....	877
Ibragimov Azizbek Keldibek o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA INNOVATSION BANK XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	882
Akbarov Husniddinjon Mo'ysin o'g'li	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY NATIJALAR TAHLILINI TAKOMILLASHTIRISH	888
Omanov Sanjar Qurbonazar o'g'li	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI SOLIQ IMTIYOZLARI ORQALI MOLIYALASHTIRISHNING AMALDAGI HOLATI.....	894
Usmonov Shavkatjon Shukurovich	
АДАПТАЦИЯ ЗАРУБЕЖНОГО ОПЫТА УПРАВЛЕНИЯ ПЕРСОНАЛОМ В НАЦИОНАЛЬНОЙ СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ	901
Абилов Эльман Худаверди оглы	
QURILISH SOHASIDA KORPORATIV IJTIMOIIY MAS'ULIYAT: XALQARO TAJRIBA VA QIYOSIY TAHLIL.....	906
Murotkosimov Shoxrux Abdisalimovich	
TADBIRKORNING KREDIT, FOIZ, SOLIQ TO'LOVLARI VA ULARNI OPTIMALLASHTIRISH YO'LLARI XUSUSIDA.....	914
Hakimov Odil Arziqulovich	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDI IQTISODIYOTNING REAL SEKTORIGA KIRITILGAN INVESTITSIALARNI MOLIYALASHTIRISHNING XUSUSIYATLARI	918
Xoshimov Sobir Murtazayevich	
KORXONALARDA MOLIYAVIY BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI	925
Xalilova Aziza Rustamovna	
QURILISH MATERIALLARI ISHLAB CHIQARUVCHI KORXONALARDA MARKETING FAOLIYATINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI.....	930
Uzakova Umida Ruziyevna	
INVESTITSIYA JALB QILISHNING HUDUDIIY MEXANIZMLARI VA ULARNING IQTISODIIY MAZMUNI.....	936
Shamsiyeva Ruxsora Nasirovna	
HUDUDLARNING TURISTIK SALOHIIYATINI OSHIRISHDA TURISTIK ZONALARNING AHAMIYATI	940
Umarova Mahliyo Yaxshiboy qizi	
HUDUD OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARI SANOATI ISHLAB CHIQARISH KO'RSATKICHLARI SAMARADORLIGINING EKONOMETRIK VA STATISTIK TAHLILI.....	945
Xursanov Sherzod Ulaboyevich	
YUK TASHUVLARIDA LOGISTIK PROVAYDERLAR FAOLIYATINING NAZARIY-USLUBIIY ASOSLARI	951
Mannapova Feruza Faxriddin qizi	

MAMLAKAT BANKLARI TOMONIDAN ALOQA SOHASINI MOLIYALASHTIRISHDAGI MAVJUD MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI	956
Mirzaraximova Aziza Azimdjanoyna	
IQTISODIYOTDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLARNI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI RAQOBATCHILIK MUHITINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI	963
Maxmudova Ferangis Raxmatillayevna	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOT TARAQQIYOTINING HOLATI VA USTUVOR MAQSADLI KO'RSATKICHLARI	968
Saidova Madinaxon Hoshimjon qizi	
FERMER XO'JALIKLARINING O'ZBEKISTON AGRAR SEKTORIDAGI O'RNI VA AHAMIYATI.....	973
Islamova Dilnoza Isamidinova	
ZIYORAT TURIZMINING MINTAQAVIY IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI.....	978
Uzaqov Jamshid Norboyevich	
TIJORAT BANKLARINING EMISSION OPERATSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	983
Shaymanov Mexriddin Ibragimovich	
ISLOM MOLIYASIDA MAJBURIYAT VA OMONAT MEXANIZMLARI: RAHN, VADIYA VA HAVALA.....	987
Sadikova Ra'no Abdullaevna	
FIRIBGARLIK BILAN BOG'LIQ AUDITORLIK TEKSHIRUVI RISKLARINI KAMAYTIRISH MASALALARI	991
Sirojiddinov Ikromiddin Qutbiddinovich	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ И ОЦЕНКА ФИНАНСОВЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ UZAUTO MOTORS.....	996
Шарипов К.А., Зайнутдинова У.Дж.	
XIZMATLAR SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA BANDLIK BILAN TA'MINLASHGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR VA MUAMMOLAR TADQIQI.....	1005
Mirzayev Qulmamat Djonuzokovich, Saparov Murod Irgashovich	
YO'LOVCHI TASHISH XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O'RNI	1010
Alisher Kurambayev	
SUG'URTA XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA TAKAFUL SUG'URTASINING O'RNI VA IMKONIYATLARI.....	1014
Sattorov Ixtiyor Ochilovich, Karimov Shohruh Yo'ldoshali o'g'li	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSION FAOLIYATNI AMALGA OSHIRISHNING JORIY HOLATI TAHLILI.....	1020
Valikulov Sherzod Zaynitdinovich	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA MARKETPLEYSLARNI SHAKLLANTIRISH: INVESTITSİYALAR, XARAJATLAR VA FOYDA.....	1029
Axmedova Dilshoda Xayrulla qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTONDA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA MARKETING SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI.....	1033
Maxmudov Tohirjon Olimjonovich, Muminova Shahlo Madaminjon qizi	
OLIY TA'LIMDA GENDER TENGLIKNING O'ZIGA XOS JIHATLARI.....	1039
Xaydarova Sayyora	
ANALYZING THE COMPETITIVE ADVANTAGES OF SOUTH KOREA IN GLOBAL MICE TOURISM: HISTORICAL AND CULTURAL DIMENSIONS.....	1043
Ortikova Sabohat, Gulomova Mukhlisa, Ochilova Hilola Farmonovna	
MEHMONXONA BIZNESIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISH ORQALI XIZMAT KO'RSATISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH (NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA)	1050
Usmanova Gulida Valiyevna	
ETHICAL ASPECTS OF ECOTOURISM: BALANCING SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND MORAL RESPONSIBILITY.....	1055
Gulbakhor Sattarovna Abdullakhanova	
RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLARDA INVESTITSIYA FAOLLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR.....	1062
Sobirov Abdurasul Abdugafarovich	

KADRLAR BOSHQARUVIDA INNOVATSION YONDASHUVLAR.....	1068
Urazov Sadulla Shodiyevich	
TIJORAT BANKLARIDA MOLIYAVIY JINOYATLARNING OLDINI OLISHDA KOMPLAENS-NAZORATNING ROLI.....	1074
Zokirov Ismoiljon Ibroximovich	
AGROSERVIS SOHASINI RIVOJLANTIRISH ORQALI KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH YO'LLARI	1078
Pardayev Mamayunus Qarshibayevich, Feruz Nematullayevich Abilov	
KO'MIR UCHUVCHI KULI ASOSIDAGI FLY ASH BETON VA GEOPOLIMER MATERIALLARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH UCHUN IQTISODIY VA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH	1083
Muradov Botir Xayat	
КРЕАТИВНАЯ ЭКОНОМИКА В КОНТЕКСТЕ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ ПРЕДПОСЫЛКИ В УЗБЕКИСТАНЕ	1091
Рахимова Манзура Хамид кизи	
DUE DILIGENCE IN AUDITING AS A FACTOR ECONOMIC EFFICIENCY IN THE AGRICULTURAL SECTOR.....	1098
Sidikov Dilmurod	
MAJBURIYATLAR HISOBINI MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	1102
Ergasheva Vasila Abdumajitovna	
ИННОВАЦИОННЫЕ МАРКЕТИНГОВЫЕ СТРАТЕГИИ И ПРОЦЕССЫ ЦИФРОВИЗАЦИИ БИЗНЕСА В УЗБЕКИСТАНЕ	1106
Рахимова Тамила Баходур кизи	
O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM EKSPORT XIZMATLARI MOLIYAVIY NATIJADORLIGINI TA'MINLASH YO'LLARI.....	1113
Abdusattarova Dildora Bohodirovna	

O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM EKSPORT XIZMATLARI MOLIYAVIY NATIJADORLIGINI TA'MINLASH YO'LLARI

Abdusattarova Dildora Bohodirovna

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada O'zbekiston oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy natijadorligini ta'minlash masalalari iqtisodiy nuqtai nazardan kompleks tahlil qilingan. Tadqiqotda oliy ta'lim muassasalarining eksportga yo'naltirilgan ta'lim xizmatlari orqali barqaror moliyaviy daromadlarni shakllantirish imkoniyatlari, xorijiy talabalarni jalb etish mexanizmlari hamda valyuta tushumlarini oshirish omillari asoslab berilgan. Shuningdek, ta'lim xizmatlari narxlash siyosatini takomillashtirish, ta'lim sifati va xalqaro reytinglar bilan bog'liq moliyaviy samaradorlikni oshirish, davlat va xususiy sektor hamkorligining ahamiyati hamda raqamli va innovatsion yondashuvlar asosida oliy ta'lim tizimining moliyaviy barqarorligini mustahkamlash yo'nalishlari aniqlangan. Tadqiqot natijalari oliy ta'lim eksport salohiyatini kengaytirish va milliy iqtisodiyotga qo'shimcha valyuta tushumlarini jalb etish bo'yicha ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: oliy ta'lim eksporti, moliyaviy natijadorlik, ta'lim xizmatlari bozori, xorijiy talabalar, valyuta tushumlari, narxlash siyosati, ta'lim sifati, raqobatbardoshlik, moliyaviy barqarorlik, milliy iqtisodiyot, innovatsion rivojlanish.

Abstract. This article provides a comprehensive economic analysis of ensuring the financial effectiveness of higher education service exports in Uzbekistan. The study substantiates the opportunities for higher education institutions to generate sustainable financial revenues through export-oriented educational services, identifies mechanisms for attracting foreign students, and determines the key factors contributing to increased foreign currency inflows. Special attention is given to improving pricing policies for educational services, enhancing financial efficiency through education quality and international rankings, strengthening the role of public-private partnerships, and ensuring financial sustainability of the higher education system through digital and innovative approaches. The findings of the study contribute to the development of scientific and practical recommendations aimed at expanding higher education export potential and increasing foreign currency earnings for the national economy.

Key words: higher education export, financial effectiveness, educational services market, foreign students, foreign currency inflows, pricing policy, education quality, competitiveness, financial sustainability, national economy, innovative development.

Аннотация. В данной статье с экономической точки зрения проведён комплексный анализ вопросов обеспечения финансовой эффективности экспорта услуг высшего образования в Узбекистане. В исследовании обоснованы возможности формирования устойчивых финансовых доходов высших учебных заведений за счёт экспортно-ориентированных образовательных услуг, раскрыты механизмы привлечения иностранных студентов, а также определены факторы увеличения валютных поступлений. Особое внимание уделено совершенствованию ценовой политики образовательных услуг, повышению финансовой эффективности на основе качества образования и международных рейтингов, роли государственно-частного партнёрства, а также укреплению финансовой устойчивости системы высшего образования посредством цифровых и инновационных подходов. Результаты исследования направлены на разработку научно-практических рекомендаций по расширению экспортного потенциала высшего образования и увеличению валютных поступлений в национальную экономику.

Ключевые слова: экспорт высшего образования, финансовая эффективность, рынок образовательных услуг, иностранные студенты, валютные поступления, ценовая политика, качество образования, конкурентоспособность, финансовая устойчивость, национальная экономика, инновационное развитие.

KIRISH

O'zbekiston tajribasida oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy natijadorligini ta'minlash masalasi strategik ahamiyat kasb etib, ushbu jarayonda ta'lim xizmatlari sifati, narxlash siyosati, xalqaro reyting va akkreditatsiya tizimlarida faol ishtirok etish, shuningdek, davlat va xususiy sektor hamkorligini kengaytirish muhim omillar sifatida namoyon bo'lmoqda. Jahon amaliyoti shuni ko'rsatadiki, oliy ta'lim eksportini tizimli rivojlantirish orqali nafaqat ta'lim muassasalarining moliyaviy barqarorligi ta'minlanadi, balki milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligi va innovatsion salohiyati ham sezilarli darajada oshadi.

Mazkur jarayonda oliy ta'lim xizmatlari nafaqat ijtimoiy ahamiyatga ega soha, balki barqaror moliyaviy natijalar keltiruvchi va yuqori qo'shilgan qiymat yaratishga qodir iqtisodiy faoliyat turi sifatida ham muhim o'rin egallamoqda. Xususan, oliy ta'lim eksporti orqali xorijiy talabalarni jalb etish, xalqaro ta'lim dasturlarini rivojlantirish hamda ta'lim xizmatlari diversifikatsiyasini ta'minlash mamlakat iqtisodiyotida valyuta tushumlarini oshirish va moliyaviy barqarorlikni mustahkamlashga xizmat qiladi. Shu boisdan, O'zbekistonda oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy natijadorligini oshirishga qaratilgan iqtisodiy mexanizmlarni chuqur tahlil qilish, xorijiy talabalarni jalb etishning samarali moliyaviy instrumentlarini ishlab chiqish hamda raqamli va innovatsion yondashuvlar asosida ta'lim xizmatlari eksportining barqaror modelini shakllantirish dolzarb ilmiy-amaliy vazifalardan biri hisoblanadi.

Kelgusi yillarda Toshkent shahri, Buxoro, Farg'ona hamda Toshkent viloyatlarida zamonaviy ma'lumotlarni qayta ishlash markazlari (data markazlar), yuqori unumdor superkompyuter infratuzilmasi va qator oliy ta'lim muassasalarida sun'iy intellekt laboratoriyalarini tashkil etish rejalashtirilayotgani O'zbekiston oliy ta'lim tizimining raqamli transformatsiyasini jadallashtirishga xizmat qiladi. Mazkur infratuzilmaning shakllantirilishi oliy ta'lim muassasalarida ta'lim va ilmiy-tadqiqot jarayonlarini xalqaro standartlar darajasida tashkil etish imkonini yaratib, eksportga yo'naltirilgan ta'lim xizmatlarining moliyaviy natijadorligini oshirishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi [1].

Xususan, sun'iy intellekt, katta ma'lumotlar (Big Data) va yuqori hisoblash quvvatlariga asoslangan texnologiyalarning joriy etilishi xorijiy talabalar va xalqaro ta'lim dasturlarini jalb etish uchun raqobatbardosh akademik muhitni shakllantiradi. Bu esa oliy ta'lim eksporti orqali valyuta tushumlarini ko'paytirish, ta'lim xizmatlari diversifikatsiyasini kengaytirish hamda oliy ta'lim muassasalarining moliyaviy barqarorligini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Shuningdek, mazkur infratuzilma negizida tibbiyot, transport, qishloq xo'jaligi, geologiya, bank-moliya va jamoat xavfsizligi kabi ustuvor tarmoqlar uchun sun'iy intellektga asoslangan innovatsion loyihalarni amalga oshirish oliy ta'lim va real sektor o'rtasidagi integratsiyani yanada kuchaytiradi. Natijada ta'lim eksport xizmatlarining amaliy yo'naltirilganligi ortib, ularning moliyaviy samaradorligini ta'minlash uchun barqaror iqtisodiy mexanizmlar shakllanadi.

Shu bilan birga, mintaqaviy xususiyatlarni hisobga olgan holda ta'lim xizmatlarini rivojlantirish, eksport salohiyatini oshirish hamda hududlardagi oliy ta'lim muassasalarining raqobatbardoshligini kuchaytirishga qaratilgan ilmiy-tadqiqotlar ko'lamini kengaytirish muhim ahamiyat kasb etadi. O'zbekiston Respublikasida so'nggi yillarda oliy ta'lim tizimini xalqaro standartlarga moslashtirish, xorijiy oliy ta'lim muassasalari bilan hamkorlikni rivojlantirish hamda chet ellik talabalar uchun qulay shart-sharoitlar yaratishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Bu esa oliy ta'lim eksport xizmatlarini rivojlantirish, ularning iqtisodiy ahamiyatini oshirish hamda mamlakatning xalqaro ta'lim bozoridagi mavqeini mustahkamlash zaruratini yanada kuchaytirmoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Hozirgi kunda oliy ta'lim xizmatlarining xalqaro miqyosda kengayib borishi mazkur sohani nafaqat ijtimoiy institut, balki yuqori iqtisodiy samaradorlikka ega bo'lgan xizmatlar sohasi sifatida talqin etishni taqozo etmoqda. Ilmiy adabiyotlarda oliy ta'lim eksporti xizmatlar iqtisodiyoti, inson kapitali nazariyasi hamda globallashuv va xalqaro savdo konsepsiyalari doirasida keng o'rganilib, uning milliy iqtisodiyot uchun moliyaviy natijadorlikni oshirishdagi roli alohida ta'kidlanadi. Ushbu yondashuvlar oliy ta'lim xizmatlarini eksportga yo'naltirish orqali barqaror daromad manbalarini shakllantirish imkoniyatlarini ilmiy jihatdan asoslashga xizmat qiladi.

Xalqaro iqtisodiy adabiyotlarda ta'lim eksporti xizmatlar savdosining muhim shakllaridan biri sifatida talqin qilinadi. Xususan, UNESCO hamda Jahon Savdo Tashkiloti (WTO) doirasida ta'lim xizmatlari xizmatlar savdosining mustaqil yo'nalishi sifatida e'tirof etilgan. Ayniqsa, xorijiy talabalar mobilligi orqali amalga oshiriladigan ta'lim xizmatlari eksporti eng keng tarqalgan va moliyaviy jihatdan samarali shakl sifatida baholanadi. Mazkur shakl oliy ta'lim muassasalariga valyuta tushumlarini oshirish, ta'lim xizmatlari portfelini diversifikatsiya qilish hamda moliyaviy barqarorlikni mustahkamlash imkonini beradi [2].

Shu bilan birga, ta'lim tizimlarining moliyalashtirilishi, qamrov darajasi hamda natijadorlik indikatorlari bo'yicha xalqaro taqqoslashlar oliy ta'lim eksport xizmatlarining iqtisodiy samaradorligini baholashda muhim

metodologik asos bo'lib xizmat qiladi. Mazkur ko'rsatkichlar oliy ta'lim muassasalarining raqobatbardoshligini oshirish hamda eksportga yo'naltirilgan ta'lim xizmatlari orqali moliyaviy barqarorlikni ta'minlash mexanizmlarini ishlab chiqishda muhim ahamiyat kasb etadi. Shu jihatdan, O'zbekistonda oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy natijadorligini oshirish masalasi nazariy va amaliy jihatdan dolzarb ilmiy yo'nalishlardan biri hisoblanadi.

Xorijiy iqtisodchi olim Martin Carnoy ta'lim xizmatlari eksportini bilimga asoslangan iqtisodiyotning yuqori daromad keltiruvchi segmenti sifatida baholaydi [3]. George Psacharopoulos esa oliy ta'lim eksportini inson kapitaliga yo'naltirilgan investitsiyalarning eng yuqori daromadlilik darajasiga ega shakllaridan biri sifatida e'tirof etadi [4]. Shu bilan birga, rivojlanayotgan mamlakatlar uchun oliy ta'lim eksporti katta iqtisodiy imkoniyatlar yaratishi bilan bir qatorda, sifat, tenglik va milliy manfaatlar muvozanatini ta'minlash zarurligini ham taqozo etadi.

Mahalliy iqtisodchi olimlardan A.X. Qodirov oliy ta'limni milliy iqtisodiyotning strategik tarmog'i sifatida baholab, ta'lim xizmatlari eksporti orqali inson kapitali rivojlanishi va iqtisodiy o'sish o'rtasida uzviy bog'liqlik mavjudligini asoslab bergan [5]. O.A. Abdullayev esa oliy ta'lim eksportini xizmatlar sohasida yuqori qo'shilgan qiymat yaratuvchi iqtisodiy faoliyat turi sifatida izohlaydi hamda xorijiy talabalarni jalb etish orqali oliy ta'lim muassasalarining moliyaviy samaradorligi oshirishini ilmiy jihatdan asoslaydi [6].

Philip G. Altbach oliy ta'limni globallashtirish sharoitida xalqaro xizmatlar bozorining muhim tarkibiy qismi sifatida baholab, xorijiy talabalar oqimini universitetlar uchun muhim iqtisodiy va akademik resurs manbai sifatida e'tirof etadi [7]. Jane Knight oliy ta'lim eksportini transchegaraviy ta'lim xizmatlari, jumladan, filial kampuslari (branch campus), franchayzing va qo'shma ta'lim dasturlari orqali amalga oshiriladigan iqtisodiy faoliyat shakli sifatida tavsiflaydi [8]. Simon Marginson esa oliy ta'lim eksportini global raqobat vositasi hamda mamlakatning xalqaro nufuzini oshiruvchi "yumshoq kuch" (soft power) instrumenti sifatida baholaydi [9]. Ellen Hazelkorn universitetlar reytinglari oliy ta'lim eksporti va ta'lim muassasalari raqobatbardoshligiga bevosita ta'sir ko'rsatishini ilmiy jihatdan asoslab beradi [10].

Yuqorida tahlil qilingan ilmiy yondashuvlar shuni ko'rsatadiki, oliy ta'lim eksport xizmatlari zamonaviy iqtisodiyot sharoitida yuqori qo'shilgan qiymat yaratish, inson kapitalini rivojlantirish hamda milliy iqtisodiyot raqobatbardoshligini oshirish bilan bir qatorda, barqaror moliyaviy natijalarni ta'minlash imkoniyatiga ega strategik yo'nalish hisoblanadi. Xalqaro ilmiy qarashlarda oliy ta'lim eksporti oliy ta'lim muassasalarining moliyaviy barqarorligini mustahkamlash, valyuta tushumlarini oshirish hamda ta'lim xizmatlari bozorida raqobat ustunliklarini shakllantirishning muhim omili sifatida e'tirof etiladi.

Mazkur yondashuvlar oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy natijadorligini ta'minlash masalasini kompleks yondashuv asosida o'rganish zarurligini ko'rsatadi. Xususan, ta'lim xizmatlari sifati, narxlash mexanizmlari, xalqaro reytinglar va akkreditatsiya tizimlarida ishtirok etish, shuningdek, institutsional va moliyaviy boshqaruv samaradorligini oshirish orqali O'zbekistonda oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy natijadorligini barqaror rivojlantirish uchun ilmiy asoslangan yondashuvlarni ishlab chiqish muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqot O'zbekistonda oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy natijadorligini ta'minlash hamda ularning milliy iqtisodiyot rivojiga ta'sirini aniqlashga qaratilgan bo'lib, ilmiy bilishning umumiy va maxsus usullariga asoslanadi. Tadqiqot jarayonida oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy samaradorligini baholashda nazariy tahlil, empirik kuzatuv hamda iqtisodiy-statistik usullardan kompleks foydalanildi.

Xususan, tadqiqot doirasida oliy ta'lim muassasalarining eksportga yo'naltirilgan ta'lim xizmatlari orqali shakllanayotgan valyuta tushumlari, ta'lim xizmatlaridan olinayotgan daromadlar, moliyaviy barqarorlik hamda raqobatbardoshlik ko'rsatkichlari tizimli ravishda tahlil qilindi. Tadqiqotda taqqoslash, guruhlash, umumlashtirish hamda iqtisodiy-statistik tahlil usullaridan foydalanish orqali oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy natijadorligiga ta'sir etuvchi asosiy omillar aniqlashtirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy boshqaruv sifatini baholash jarayonida moliya-kredit mexanizmlarining amal qilish xususiyatlarini chuqur tahlil qilish muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi. Mamlakat iqtisodiyotining yuqori malakali mutaxassis kadrlarga bo'lgan ehtiyoji oliy ta'lim tizimini moliyalashtirish hajmlari va manbalari bilan uzviy bog'liq bo'lib, ushbu jarayon, bir tomondan, davlatning makroiqtisodiy holati, ikkinchi tomondan esa amalga oshirilayotgan ta'lim va moliyaviy siyosatning ustuvor yo'nalishlari bilan belgilanadi.

O'zbekiston oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy natijadorligi ko'p omilli va murakkab iqtisodiy jarayon hisoblanib, u ta'lim tizimining institutsional tuzilmasi, moliyaviy resurslar bilan ta'minlanganlik darajasi, ta'lim sifati hamda xalqaro ta'lim bozorida raqobat sharoitlari bilan chambarchas bog'liqdir. Mazkur jarayonda

har bir omil oliy ta'lim muassasalarining eksportga yo'naltirilgan ta'lim xizmatlari orqali barqaror moliyaviy daromadlarni shakllantirish imkoniyatini belgilaydi.

Birinchiidan, institutsional va normativ-huquqiy omillar oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy natijadorligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Ta'lim sohasidagi davlat siyosati, litsenziyalash va akkreditatsiya tizimlari, shuningdek, xorijiy talabalar uchun qulay huquqiy va tashkiliy muhitning yaratilishi oliy ta'lim muassasalarining xalqaro ta'lim bozoridagi faoliyatini kengaytirish bilan bir qatorda, moliyaviy risklarni kamaytirishga xizmat qiladi.

Ikkinchiidan, moliyaviy omillar ta'lim eksporti jarayonining iqtisodiy asosini tashkil etadi. Xususan, ta'lim xizmatlarini moliyalashtirish manbalari, narxlash mexanizmlari, valyuta tushumlari hamda investitsiyalar hajmi oliy ta'lim muassasalarining moliyaviy barqarorligi va rentabellik darajasini belgilaydi. Moliyaviy resurslardan samarali foydalanish eksportga yo'naltirilgan ta'lim xizmatlarining daromadlilikini oshirishda muhim omil hisoblanadi.

Uchinchiidan, ta'lim sifati va raqobatbardoshlik omillari xorijiy talabalarni jalb etish orqali oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy natijadorligini bevosita ta'minlaydi. O'quv dasturlarining xalqaro standartlarga mosligi, professor-o'qituvchilar ilmiy salohiyati, xalqaro reyting va akkreditatsiya tizimlarida faol ishtirok etish oliy ta'lim xizmatlariga bo'lgan xalqaro talabni oshirishga xizmat qiladi.

To'rtinchiidan, marketing va narxlash siyosati omillari oliy ta'lim xizmatlarining xalqaro bozordagi raqobatbardoshligini oshirishda muhim o'rin tutadi. Moslashuvchan kontrakt narxlari, ta'lim xizmatlari turlarini diversifikatsiya qilish hamda samarali xalqaro marketing strategiyalarini joriy etish oliy ta'lim muassasalarining moliyaviy daromadlarini oshirishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Beshinchiidan, raqamli va innovatsion infratuzilma omillari oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy samaradorligini oshirishda zamonaviy instrument sifatida namoyon bo'lmoqda. Jumladan, raqamli ta'lim platformalari, masofaviy ta'lim dasturlari hamda sun'iy intellekt texnologiyalarining joriy etilishi ta'lim xizmatlari eksport ko'lamini kengaytirish bilan bir qatorda, operatsion xarajatlarni optimallashtirish va moliyaviy samaradorlikni oshirish imkonini beradi.

Umuman olganda, O'zbekistonda oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy natijadorligi institutsional, moliyaviy, sifat, marketing hamda raqamli infratuzilma omillarining o'zaro uyg'unlashuvi asosida shakllanadi. Mazkur omillarni kompleks rivojlantirish oliy ta'lim eksport xizmatlarining barqaror moliyaviy natijadorligini ta'minlash hamda oliy ta'lim muassasalarining xalqaro ta'lim bozoridagi raqobatbardoshligini oshirishning muhim sharti hisoblanadi (1-jadval).

1-jadval. O'zbekiston oliy ta'lim eksport xizmatlari moliyaviy natijadorligini ta'minlashga ta'sir qiluvchi omillar¹

Omillar guruhi	Ta'sir qiluvchi omillar mazmuni	Moliyaviy natijadorlikka ta'siri
Institutsional omillar	Oliy ta'lim tizimini boshqarish modeli, normativ-huquqiy baza, davlat ta'lim siyosati	Barqaror moliyaviy muhitni shakllantiradi, eksport faoliyatini tartibga soladi
Moliyaviy omillar	Ta'limni moliyalashtirish manbalari, byudjet va nobyudjet mablag'lar ulushi, kredit va investitsiyalar	Daromadlar hajmi va moliyaviy barqarorlik darajasini belgilaydi
Ta'lim sifati omillari	O'quv dasturlarining xalqaro standartlarga mosligi, professor-o'qituvchilar salohiyati	Xorijiy talabalarni jalb etish orqali valyuta tushumlarini oshiradi
Narxlash va marketing omillari	Kontrakt narxlari, moslashuvchan narxlash siyosati, xalqaro marketing strategiyasi	Ta'lim xizmatlari raqobatbardoshligini va daromadlilikni oshiradi
Xalqaro integratsiya omillari	Xalqaro reytinglar, akkreditatsiya, qo'shma dasturlar va diplomlar	Xalqaro bozorda ishonchni oshirib, talabni kengaytiradi
Raqamli va innovatsion omillar	Raqamli ta'lim platformalari, sun'iy intellekt, masofaviy ta'lim	Xarajatlarni optimallashtirib, moliyaviy samaradorlikni oshiradi
Kadrlar va inson kapitali omillari	Ilmiy-pedagogik kadrlar malakasi, ilmiy tadqiqot salohiyati	Ta'lim eksportining uzoq muddatli moliyaviy barqarorligini ta'minlaydi
Ijtimoiy-iqtisodiy omillar	Mamlakat iqtisodiy holati, turmush darajasi, infratuzilma rivoji	Oliy ta'lim xizmatlariga bo'lgan xalqaro talabni belgilaydi
Tashqi iqtisodiy omillar	Valyuta kursi, migratsiya siyosati, global ta'lim bozori tendensiyalari	Valyuta tushumlari hajmi va eksport risklariga ta'sir ko'rsatadi
Davlat va xususiy sektor hamkorligi	PPP loyihalari, xususiy investitsiyalar, grantlar	Moliyaviy resurslar bazasini kengaytiradi

1 Muallif ishlanmasi

Mazkur omillar O'zbekistonda oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy natijadorligini shakllantirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Xususan, moliyaviy resurslardan samarali foydalanish, kredit va investitsiya mexanizmlarini takomillashtirish, shuningdek, davlat va xususiy sektor moliyaviy instrumentlarining uyg'unlashuvi eksportga yo'naltirilgan ta'lim xizmatlari orqali barqaror daromadlarni shakllantirish imkonini beradi. Natijada oliy ta'lim muassasalarining moliyaviy barqarorligi mustahkamlanib, ularning xalqaro ta'lim bozorida raqobatbardoshligi va eksport salohiyati oshadi (2-jadval).

2-jadval. Ko'rsatilgan bozor xizmatlari o'sish sur'ati²

1. Ko'rsatilgan bozor xizmatlari	2. 2020	3. 2021	4. 2022	5. 2023	6. 2024
7. Savdo xizmatlari	8. 103,8	9. 112,3	10. 108,3	11. 110,6	12. 115,2
13. Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	14. 123,8	15. 126,4	16. 128,8	17. 125,4	18. 127,5
19. Transport xizmatlari	20. 91,4	21. 115,7	22. 111,8	23. 107,2	24. 109,7
25. Yashash va ovqatlanish xizmatlari	26. 80,3	27. 132,3	28. 122,3	29. 113,5	30. 109,9
31. Moliyaviy xizmatlar	32. 125,6	33. 128	34. 131,7	35. 121,6	36. 120,1
37. Ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar	38. 90	39. 123,1	40. 110	41. 112,6	42. 114,9
43. Me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	44. 93,3	45. 117,9	46. 105,9	47. 101,5	48. 97,5
49. Ijara xizmatlari	50. 98,4	51. 118,7	52. 112,6	53. 102,4	54. 107,1
55. Ta'lim sohasidagi xizmatlar	56. 101	57. 130,8	58. 114,1	59. 123,1	60. 120,7
61. Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	62. 94,8	63. 128,5	64. 113,4	65. 112,3	66. 110,5
67. Kompyuterlar va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar	68. 94,5	69. 122,9	70. 106,6	71. 105,3	72. 111,2
73. Shaxsiy xizmatlar	74. 94,7	75. 114,4	76. 107,1	77. 106,3	78. 109,5
79. Boshqa xizmatlar	80. 99,7	81. 113	82. 114,4	83. 125,7	84. 115,5

O'zbekiston iqtisodiyotida xizmatlar sektorining barqaror rivojlanib borayotgani va ayrim tarmoqlarda yuqori o'sish tendensiyalarining shakllanayotgani kuzatilmoqda. Mazkur jarayon oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy natijadorligiga bevosita va bilvosita ta'sir etuvchi muhim makroiqtisodiy omil sifatida namoyon bo'ladi.

Yuqoridagi 2-jadval ma'lumotlariga ko'ra, aloqa va axborotlashtirish xizmatlari, moliyaviy xizmatlar hamda ta'lim sohasidagi xizmatlar 2020–2024-yillar davomida yuqori o'sish sur'atlarini saqlab qolgan. Xususan, ta'lim sohasidagi xizmatlar hajmi 2021-yilda 130,8 foizni, 2023-yilda 123,1 foizni va 2024-yilda 120,7 foizni tashkil etgan bo'lib, bu mazkur sohaning iqtisodiyotdagi faolligi va unga bo'lgan talabning barqaror o'sib borayotganini ko'rsatadi. Ushbu holat oliy ta'lim xizmatlarining, jumladan, eksportga yo'naltirilgan ta'lim dasturlarining moliyaviy salohiyati izchil ortib borayotganidan dalolat beradi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining izchil yuqori o'sish sur'atlari (2020-yildagi 123,8 foizdan 2024-yilda 127,5 foizgacha) oliy ta'lim eksporti uchun zarur bo'lgan raqamli infratuzilmaning jadal rivojlanishini ta'minlamoqda. Bu esa masofaviy ta'lim, qo'shma onlayn ta'lim dasturlari hamda xorijiy talabalarni jalb etish imkoniyatlarini kengaytirib, ta'lim eksportining moliyaviy natijadorligini oshirishga xizmat qiladi.

Shuningdek, transport, yashash va ovqatlanish xizmatlari hamda ijara xizmatlari sohalarida kuzatilayotgan ijobiy o'sish tendensiyalari xorijiy talabalar mobilligi uchun yanada qulay iqtisodiy muhit shakllanayotganini anglatadi. Mazkur xizmatlar infratuzilmasining rivojlanishi oliy ta'lim eksportining moddiy-texnik asosini mustahkamlab, xorijiy talabalar oqimi orqali oliy ta'lim muassasalarining kontrakt tushumlari hamda valyuta daromadlarining ortishiga bilvosita ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

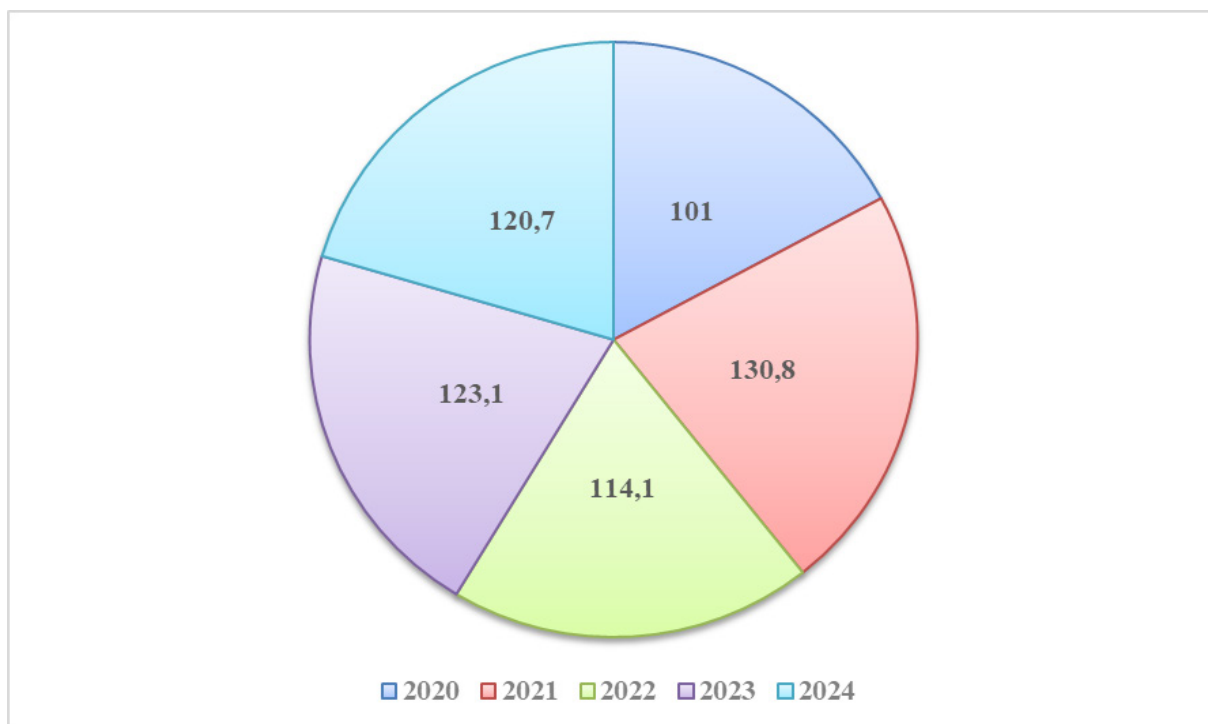
Bundan tashqari, moliyaviy xizmatlar sohasida kuzatilayotgan yuqori o'sish sur'atlari, xususan, 2022-yilda 131,7 foizni tashkil etgani, oliy ta'lim muassasalarining moliyalashtirish manbalarini diversifikatsiya qilish, kredit va investitsiya instrumentlaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytiradi. Bu esa oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy barqarorligini ta'minlash va ularning investitsion jozibadorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi.

Umuman olganda, xizmatlar sohasining barqaror rivojlanishi, ayniqsa, ta'lim, axborot-kommunikatsiya va moliyaviy xizmatlar tarmoqlarining jadal o'sishi O'zbekistonda oliy ta'lim eksport xizmatlari moliyaviy

2 <https://stat.uz/uz/rasmiy-statistika/services-2> sayti ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzildi

natijadorligini oshirish uchun qulay makroiqtisodiy shart-sharoitlar shakllanayotganini ko'rsatadi. Mazkur omillar oliy ta'lim eksport xizmatlarini kengaytirish, xorijiy talabalarni faol jalb etish hamda valyuta tushumlarini ko'paytirish orqali milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini mustahkamlashga xizmat qiladi (1-rasm).

1-rasm. Ko'rsatilgan ta'lim xizmatlari³

Yuqoridagi 1-rasmda keltirilgan ta'lim sohasidagi xizmatlar o'sish sur'atlari O'zbekistonda ta'lim xizmatlariga bo'lgan barqaror va ortib borayotgan talabni yaqqol aks ettiradi. Xususan, 2021-yilda ta'lim sohasidagi xizmatlar hajmining 130,8 foizga o'sishi pandemiyadan keyingi davrda ta'lim xizmatlariga, jumladan, masofaviy va xalqaro ta'lim dasturlariga bo'lgan talabning sezilarli darajada ortganini ko'rsatadi. Mazkur holat oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy salohiyati izchil mustahkamlanib borayotganidan dalolat beradi.

2022-yilda o'sish sur'atlarining nisbatan pasayib, 114,1 foizni tashkil etishi global iqtisodiy jarayonlar va tashqi iqtisodiy omillar ta'siri bilan izohlanishi mumkin. Biroq, 2023–2024-yillarda mos ravishda 123,1 foiz va 120,7 foizlik o'sish sur'atlarining qayd etilishi ta'lim xizmatlari bozorida barqaror rivojlanish tendensiyasi shakllanganini tasdiqlaydi. Ushbu jarayon oliy ta'lim muassasalarining eksportga yo'naltirilgan ta'lim xizmatlari orqali daromadlarni oshirish, xorijiy talabalarni jalb etish hamda valyuta tushumlarini ko'paytirish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Ta'lim sohasidagi xizmatlar o'sish sur'atlarining yuqori darajada saqlanib qolayotgani oliy ta'lim eksport xizmatlari moliyaviy natijadorligiga ta'sir etuvchi muhim omil sifatida namoyon bo'ladi. Chunki ichki ta'lim xizmatlari bozorining rivojlanishi oliy ta'lim muassasalarining institutsional va moliyaviy salohiyatini mustahkamlaydi hamda xalqaro ta'lim bozorida raqobatbardosh ta'lim xizmatlarini taklif etish imkoniyatlarini kengaytiradi. Natijada ta'lim eksporti orqali shakllanadigan daromadlar hajmi ortib, oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy barqarorligi ta'minlanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonda oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy natijadorligi ko'p omilli va tizimli iqtisodiy jarayon hisoblanib, u institutsional muhit, moliyaviy resurslar bilan ta'minlanganlik darajasi, ta'lim sifati, raqobatbardoshlik, narxlash siyosati hamda raqamli va innovatsion infratuzilmaning rivojlanish darajasi bilan bevosita bog'liqdir. Zamonaviy sharoitda oliy ta'lim eksporti nafaqat ijtimoiy ahamiyatga ega soha, balki barqaror daromad keltiruvchi va yuqori qo'shilgan qiymat yaratuvchi iqtisodiy faoliyat turi sifatida muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Empirik tahlillar ta'lim sohasidagi xizmatlar hajmining 2020–2024-yillar davomida barqaror yuqori o'sish sur'atlariga ega bo'lganini ko'rsatdi. Ushbu holat oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy salohiyati izchil

3 <https://stat.uz/uz/rasmiy-statistika/services-2> sayti ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzildi

mustahkamlanib borayotganidan dalolat beradi. Ayniqsa, axborot-kommunikatsiya va moliyaviy xizmatlar sektorlarining jadal rivojlanishi oliy ta'lim eksporti uchun zarur bo'lgan raqamli va moliyaviy infratuzilmaning kengayib borayotganini tasdiqlaydi.

Umuman olganda, O'zbekistonda oliy ta'lim eksport xizmatlari moliyaviy natijadorligini oshirish institutsional islohotlarni chuqurlashtirish, moliyaviy mexanizmlarni takomillashtirish, ta'lim sifati va raqamli texnologiyalarni uyg'un rivojlantirish asosida amalga oshirilishi lozim.

Tadqiqot natijalaridan kelib chiqib, O'zbekistonda oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy natijadorligini oshirish maqsadida quyidagi ilmiy-amaliy takliflarni amalga oshirish maqsadga muvofiq:

1. Institutsional muhitni takomillashtirish. Oliy ta'lim eksportiga oid normativ-huquqiy bazani yanada takomillashtirish, xorijiy talabalar uchun viza, ro'yxatdan o'tish va yashash tartib-qoidalarini soddalashtirish orqali eksportga yo'naltirilgan ta'lim xizmatlarini rivojlantirish uchun qulay shart-sharoitlar yaratish zarur.

2. Moliyalashtirish manbalarini diversifikatsiya qilish. Oliy ta'lim muassasalarida byudjetdan tashqari mablag'lar ulushini oshirish, kredit, grant va investitsiya mexanizmlarini keng joriy etish, shuningdek, ta'lim eksportidan olinadigan daromadlarni infratuzilmani rivojlantirish va ta'lim sifati oshirishga yo'naltirish amaliyotini kengaytirish lozim.

3. Ta'lim sifati va xalqaro raqobatbardoshlikni oshirish. Ta'lim dasturlarini xalqaro standartlarga moslashtirish, qo'shma va ikki diplomli ta'lim dasturlarini kengaytirish, xalqaro akkreditatsiya va reyting tizimlarida faol ishtirok etish orqali oliy ta'lim muassasalarining global ta'lim bozoridagi raqobatbardoshligini oshirish zarur.

4. Moslashuvchan narxlash va marketing strategiyalarini joriy etish. Ta'lim xizmatlari narxlarini xalqaro ta'lim bozori kon'yunkturasini hisobga olgan holda shakllantirish, segmentlangan kontrakt siyosatini ishlab chiqish hamda zamonaviy raqamli marketing vositalaridan samarali foydalanish oliy ta'lim eksporti daromadlarini oshirishga xizmat qiladi.

5. Raqamli va innovatsion infratuzilmani rivojlantirish. Masofaviy ta'lim platformalari, sun'iy intellekt texnologiyalari va zamonaviy axborot tizimlarini joriy etish orqali ta'lim xizmatlari eksportining ko'lamini kengaytirish hamda operatsion xarajatlarni optimallashtirish zarur.

6. Xorijiy talabalarni jalb etish mexanizmlarini takomillashtirish. Xalqaro stipendiya dasturlarini kengaytirish, xorijiy davlatlarda ta'lim yarmarkalarini tashkil etish hamda xalqaro hamkorlik aloqalarini mustahkamlash orqali xorijiy talabalar oqimini oshirish maqsadga muvofiq.

7. Davlat va xususiy sektor hamkorligini rivojlantirish. Oliy ta'lim eksportini rivojlantirishda davlat-xususiy sheriklik mexanizmlaridan samarali foydalanish, investitsion loyihalarni qo'llab-quvvatlash va ta'lim infratuzilmasini modernizatsiya qilish zarur.

8. Eksportga yo'naltirilgan ta'lim xizmatlari monitoring tizimini joriy etish. Oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy natijadorligini baholash uchun zamonaviy monitoring va baholash tizimini joriy etish orqali boshqaruv samaradorligini oshirish mumkin.

Mazkur takliflarning amaliyotga tatbiq etilishi O'zbekistonda oliy ta'lim eksport xizmatlarining moliyaviy natijadorligini oshirish, xorijiy talabalar oqimini kengaytirish, valyuta tushumlarini ko'paytirish hamda milliy iqtisodiyotning xalqaro ta'lim xizmatlari bozoridagi raqobatbardoshligini mustahkamlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlis va O'zbekiston xalqiga Murojaatnomasi. 26-dekabr 2025-yil. Available at: <https://president.uz/oz/lists/view/8834>
2. UNESCO. Higher Education Global Data Report (Summary): A Contribution to the World Higher Education Conference, 18–20 May 2022. Paris: UNESCO Publishing, 2022.
3. Carnoy, M., & Rhoten, D. What does globalization mean for educational change? A comparative approach. Comparative Education Review, 2002, Vol. 46, No. 1, pp. 1–9. <https://doi.org/10.1086/324053>
4. Psacharopoulos, G. Returns to investment in education: A global update. World Development, 1994, Vol. 22, No. 9, pp. 1325–1343. [https://doi.org/10.1016/0305-750X\(94\)90007-8](https://doi.org/10.1016/0305-750X(94)90007-8)
5. Qodirov, A.X. Inson kapitali va iqtisodiy rivojlanish. Toshkent: Fan, 2018. – 256 b.
6. Abdullayev, O.A. Xizmatlar sohasi iqtisodiyoti. Toshkent: Iqtisodiyot, 2019. – 312 b.
7. Altbach, P.G. Globalisation and the university: Myths and realities in an unequal world. Tertiary Education and Management, 2004, Vol. 10, No. 1, pp. 3–25. <https://doi.org/10.1080/13583883.2004.9967114>
8. Knight, J. Cross-border higher education: Issues and implications for quality assurance and accreditation. In: Higher Education in the World 2007: Accreditation for Quality Assurance: What is at Stake? Madrid: Global University Network for Innovation (GUNI), 2007, pp. 134–162.
9. Marginson, S. Higher education and public good. Higher Education Quarterly, 2011, Vol. 65, No. 4, pp. 411–433. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2273.2011.00496.x>
10. Hazelkorn, E. Rankings and the Reshaping of Higher Education: The Battle for World-Class Excellence. Dordrecht: Springer, 2015. <https://doi.org/10.1007/978-1-137-49751-5>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 2

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
